

חברותא כלפי שמיא מי איכא?! — הרי מלמדים אותו לכוון, ואי דרכו שלא לכוון דעתיה מעיקרא, (2) מחינן ליה במרזפתא דנפחא עד דמכוין דעתיה. (3)

מתניתין:

(האומר "יברכוך טובים", הרי זה דרכי מינות, כי משמע כאילו רק הטובים ראויים לברך את ה', אך באמת צריך לצרף גם את הרשעים ולהתפלל עמם). (4)

באופן דאמר פסוקא פסוקא ותני ליה, ואז נראה כמקבל על עצמו שתי רשויות, ולכן משתקין אותו (54).

אמר ליה רב פפא לאביי: למה נראה כפונה לשתי רשויות, (55) ודילמא מעיקרא לא כוון דעתיה ולבסוף, כשחזר וכפל כוון דעתיה? (56)

אמר ליה:

הרי בקריאתו השניה הוא מגלה שקודם לכן דבר כאיש אל חברו, (1) ולכן לא כיוון, וכי

שיקרא בלחש פעם שניה בכוונה, שהרי אם כן היה אביי עונה לו שאילו רוצה לכוון יקרא שוב בלחש. ודחה, שרב פפא הקשה למה גוערים בו, והרי אפשר לדונו לזכות, ועל כך השיבו אביי שאין זה צד זכות כלל.

1. ע"פ רש"י במגילה [כה א ד"ה חברותא], ובעיון יעקב פירש שנראה שכופל דבריו כאילו לא הבין השומע היטב בפעם הראשונה.

2. ע"פ רש"י [ד"ה מחינן].

3. תוס' [ד"ה אמר] העלו מסוגיין שאנשים האומרים ב' או ג' פעמים "שמע ישראל" משקין אותם, והב"ח [סא] תמה, שהנידון בסוגיין הוא כשיחיד אומר בפני רבים, אבל הרבים יוכלו לחזור כמה פעמים כדי לעורר כל ישראל ולהראות שאנו מוחזקין על יחוד שמו, והמג"א [שם ט] דחה סברא זו מהסוגיא במגילה [נג ב, ע"ש].

4. הגירסא ע"פ רי"ף ורא"ש, והביאור ע"פ רש"י ותוס' במגילה [כה א], שהביאו לכך מקור מכריתות [ו ב] שלמדו מהקטרת שהיה מעורב בה לבונה שריחה רע, בצירוף שאר הסממנים. ורבינו יונה ביאר ש"טובים" הם אלו

"מגונה" אפילו אם כפל רק חיבת "שמע", ולא לאחר שכפל כל חיבה ותיבה, שהרי על "פסוקא פסוקא" ודאי משתקין אותו אחר פסוק אחד. ודן להלכה שמשתקין אותו גם כשכפל מילתא, אם ישתקו אותו באופן שכפל רק חיבת "מודים" והשאר אמר כראוי, או שאינו נראה בזה כשתי רשויות, שהרי ממשיך ואומר "שאתה הוא ה'".

54. כך פירש רש"י, ואילו תוס' [נדפס לד א] הביאו שרבינו חננאל ובה"ג פירשו להיפך, שאם אמר פסוק שלם וחזר עליו, הרי הוא מגונה ואין משתקין אותו, ותמהו על כך מלשון הגמרא [ראה מהרש"א שנות אליהו צל"ח ורש"ש].

55. בשנות אליהו ביאר שקושית רב פפא היא למה "משתקין אותו", אך פשיטא ליה שנחשב "מגונה" על כך שמעיקרא לא כוון. ברם הצ"ח נקט שהקושיא למה נקרא "מגונה", [וביאר שמכאן דקדקו תוס' שלא כבה"ג, כי נקטו שקושייתו למה משתקין את הכופל פסוק].

56. הט"ז [סא ג] הבין שרב פפא סבר שאין אופן שיכול לחזור ולקרא, והקשה שהרי באופן זה יכול לחזור, וענה לו אביי שאין מניחין לו. והוכיח מכך שלא כספר חסידים [יח] שנקט